

4
САБАҚ

ҚОР ЖИНАУДЫҢ
ӘР ТҮРЛІ
ТӘСІЛДЕРІНІҢ
"ОҢДЫ" ЖӘНЕ "ТЕРІС"
ЖАҚТАРЫ

САҚТАНДЫРУ

ЖҰМСАЛМАЙТЫН
ҚОР

КРЕДИТТІК
ШАРТТАР

ТӨЛЕМДЕР
ЖӘНЕ
АУДАРЫМДАР

КРЕДИТТІ
ДҰРЫС ТАҢДАУ

ҚҰҚЫҚТАР
ЖӘНЕ МІНДЕТТЕР

ЕҢ ЖАҚСЫ
КРЕДИТ

ЕСЕП

ҮЙ БЮДЖЕТІ

10 сабақтың ішінде берік үй «Тұрғыз»

ҚЫМБАТТЫ ДОС!

Сіз қолыңызға халықтың қаржылай сауаттылығын арттыру жөніндегі бағдарламаның бірыңғай кітапшасын ұстап отырсыз, оны KMF өзінің барлық филиалдары мен бөлімшелерінде жүзеге асырады. Бұл бағдарламаны KMF-Демеу Қоры америкалық ACDI/VOCA ұйымының қатысуымен жасаған. Сіздерге қандай тақырыптардың қызықты және пайдалы болатынын түсіну үшін, біз клиенттердің арасында оқытуға қажеттілікті бағалау жөніндегі зерттеуді жүргіздік. Зерттеудің нәтижелері бойынша біз негізгі 10 тақырыпты анықтадық. Әр тақырып бойынша Сіздер KMF-тің қызметкерлері жүргізетін сабақтарын өтіп, осы кітапша түріндегі үлестіру материалдарын ала аласыздар. Сабақтарымыздың негізіне біз қазақстандық отбасылардың нақты мысалдарын алдық.

Біз, бағдарлама Сіздерге пайдалы идеяларды, тәсілдер мен құралдарды ұсынып, олар Сіздерге пайдасын тигізіп, отбасыларыңыздың қаржысын неғұрлым табысты басқаруға және оның әл-ауқатын арттыруға көмектеседі деп үміттенеміз.

СІЗДЕРГЕ KMF-ТІҢ КРЕДИТТІК ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРІМЕН БІРГЕ КЕЛЕСІ САБАҚТАРДАН ӨТУГЕ КЕҢЕС БЕРЕМІЗ:

1 САБАҚ:	Егер мен қаласам, мен бұны істей аламын: үй бюджеті және отбасындағы қаржылық жоспарлау.
2 САБАҚ:	Отбасымның қаржылық есебі.
3 САБАҚ:	Өмірде неше түрлі жағдайлар болады. Отбасылық әмианды күтпеген жағдайлардан қалай қорғауға болады.
4 САБАҚ:	Қор жинаудың әр түрлі тәсілдерінің «оңды» және «теріс» жақтары.
5 САБАҚ:	Жақсы несиені қалай таңдауыма болады?
6 САБАҚ:	Несие: Проблемалардан қалай құтылуға болады?
7 САБАҚ:	Келісім-шартқа қол қоймастан бұрын нені білу керек?
8 САБАҚ:	Менің қарыз алушы ретіндегі құқықтарым және міндеттемелерім.
9 САБАҚ:	«Қолма-қол ақшадан» «қолма-қол ақшасыз» есептесуге – төлемдерді жүзеге асырудың нұсқалары.
10 САБАҚ:	Сақтандыру: ол маған керек пе?

Сіздерге бақыт және өркендеуді тілейміз!
Құрметпен, «KMF-Демеу» Қоры.

«ЖИНАҚ АҚШАҢ – ИЕЛЕНГЕН АҚШАҢ»

Жинақ ақша – бұл біз болашақта қандай да бір мақсатқа арналған немесе одан болашақта пайда табу үшін, қазірден қалдырып жинақтаған ақша.

Жинақтаудың мақсаттарына қарай, оларға жету үшін әр түрлі уақыт қажет болады, мысалы:

Қысқа мерзімді мақсаттар (бір жылға дейінгі мерзім)	Орта мерзімді мақсаттар (2-3 жылдық мерзім)	Ұзақ мерзімді мақсаттар (3 жылдан асатын мерзім)
<ul style="list-style-type: none"> ◆ әшекейлерді сатып алу ◆ демалыс және саяхат ◆ бизнеске салымдар 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ автокөлік сатып алу ◆ жиһаз сатып алу ◆ үйді жөндеу 	<ul style="list-style-type: none"> ◆ үйді сатып алу ◆ үйлену тойы ◆ балалардың оқуы

ЖИНАҚТАУДЫҢ ҚАНДАЙ ТӘСІЛДЕРІ БАР?

- ◆ Қолда бар ақшаны үйде сақтау, немесе «ақшаны үйге тығамыз!»
- ◆ Бизнеске салу
- ◆ Алтынды сатып алу
- ◆ Мал сатып алу
- ◆ Жер сатып алу
- ◆ «Қара касса» ойыны
- ◆ Банкте депозит ашу
- ◆ Банкте карточкалық шотты ашу

Жинақтаудың тәсілдерінің әрқайсысы белгілі бір тәуекелмен байланысты. Ақша қаражатын жинау табысты болуы үшін бірнеше әдістерді пайдаланған дұрыс – сонда тәуекелдерді азайтуға болады.

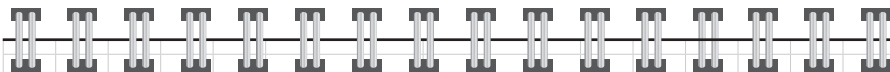

ҚОР ЖИНАУДЫҢ ӘР ТҮРЛІ ТӘСІЛДЕРІНІҢ «ОҢДЫ» ЖӘНЕ «ТЕРІС» ЖАҚТАРЫ

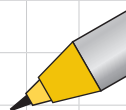
Жинақтау тәсілі	Жетістіктері 😊	Кемшіліктері ☹️
Үйде ақша ұстау	Күтпеген жағдайларда қажет болғанда үнемі жаныңда.	Жұмсалып кетуі мүмкін; Ұрлану қаупі бар.
Бизнесте салу	Бизнестің өсуіне көмектеседі; Қосымша табысты қамтамасыз етеді.	Егер бизнесте проблемалар туындаған жағдайда, одан айырылып қалу қаупі; Бизнеске теріс әсерін тигізбей недеуір соманы тез «суырып алу» мүмкін емес; Қолма-қол ақшаны алып шығу үшін уақыт қажет.
Алтынды сатып алу	Қарыз алу үшін кепілдік ретінде пайдаланудың мүмкіндігі; Тапсырып, қолма-қол ақшаны алу оңай.	Арзандауы мүмкін; Сатып алу бағасынан әлдеқайда төмен бағада тапсырасыз немесе кепілге қоясыз; Ұрлану немесе жоғалтудың салдарынан айырылып қалуыңыз мүмкін.
Малды сатып алу	Сатқан кезде қосымша табыс; Отбасының қажеттілігін қанағаттандыру мақсатымен жиі пайдалануға болады.	Мал ауырғанда айырылып қалудың қаупі; Қосымша жұмыс; Сатып, ақшасын алуға уақыт кетеді; Ақша қажет болған кезде, малдың бағасы қолайсыз болуы мүмкін.
Жер сатып алу	Бағасы құлдырай қоймайды.	Бірден ірі соманы жұмсаудың қажет; Қолма-қол ақшаны алу – жер телімін сату – уақытты алады.
«Қара касса»	Шағын сомаларды тұрақты түрде кейінге қалдырып отыруға болады; Топтың қысымы тәртіпке үйретеді.	Ақша қажет болған кезде оны алу мүмкін емес – өз кезегінді тосу керек.
Банктегі депозит	Ақшаның сақталуы; Мақсатсыз жұмсаудың мүмкіндігі төмен; Ақша депозит бойынша пайыздардың есебінен өз құнын сақтайды.	Депозитті мерзімінен бұрын алған кезде пайыздарды жоғалтуы мүмкін; Сенімді банкті таңдау қажет; Депозитті толтырып отыру әрдайым мүмкін бола бермейді.
Банктегі карточкалық шот	Қол жетімділігі – әрқашан кассалық автоматтан алуға болады; Қауіпсіздік – ақшаны жоғалтудың мүмкіндігі төмен; Мақсатсыз жұмсаудың мүмкіндігі төмен.	Жинақталған сома бойынша пайыздары төмен немесе пайыз болмайды; Шотқа қызмет көрсетілгені үшін төлемақы алынуы мүмкін.

ДЕПОЗИТТЕР МЕН ЖИНАҚ АҚША ШОТТАРЫ – НЕГЕ НАЗАР АУДАРУ КЕРЕК?

	Депозит	Жинақ ақша шоты
Бұл қалай жұмыс істейді?	Депозиттік шотқа нақты соманы (салымның ең төменгі сомасын) нақты бір уақытқа саласыз. Кейбір жағдайларда бұл сома депозиттік келісімнің мерзімі бойында толықтырылуы мүмкін, ал кейбіреулерінде болмайды.	Кез келген уақытта шоттан ақшаны алып, оны толықтыруға болады. Шотта төмендетілмейтін ақша қалдығының қалуы талабы болуы мүмкін.
Пайыздар	Депозит сомасына немесе депозит сомасы оған қоса жинақталған пайыздарға қосылады. Әдетте % құнсыздану деңгейінен жоғары болады – Сіздің ақшаңыз құнын жоғалтпайды.	Пайыздар қосылмайды немесе көрсеткіштері өте төмен.
Шотты ашу және қызмет көрсетуге ақы алу	Әдетте алынбайды.	Шотты ашу үшін және ай сайынғы қызмет көрсетуі үшін ақы алынуы мүмкін. Шоттан ақшаны алу үшін (сонымен қатар банкоматпен пайдаланған кезде) ақы алынуы мүмкін.
Қол жетімді болуы	Ақшаны депозиттік шарттың мерзімі аяқталғаннан кейін алуға болады. Шартты мерзімінен бұрын бұзған жағдайда – есептелінген пайыздардың бір бөлігінен немесе барлығынан айырылу.	Ақшаны кез келген уақытта алуға болады. Ағымдағы шотқа қоса карточка ұсынылады, оның көмегімен ақшаны банкоматтар арқылы алуға болады.
Ыңғайлылығы	Банк қайда орналасқан? Қай сағаттарда жұмыс істейді? Шотты ашуға қандай құжаттар және қанша уақыт қажет? Банкте кезек болады ма? Қызметкерлерінің қызмет көрсетуі қандай деңгейде болуы маңызды?	Банк қайда орналасқан? Қай сағаттарда жұмыс істейді? Шотты ашуға қандай құжаттар және қанша уақыт қажет? Банкте кезек болады ма? Қызметкерлерінің қызмет көрсетуі қандай деңгейде болуы маңызды?
Қауіпсіздігі	Банктің дәрежесі қандай? Банктің жұмыс істегеніне қанша жыл? Салымдарға мемлекеттік кепілдіктердің мөлшері?	Банктің дәрежесі қандай? Банктің жұмыс істегеніне қанша жыл? Салымдарға мемлекеттік кепілдіктердің мөлшері?
Қандай мақсаттарға тиімді?	Қаражатты ұзақ мерзімді немесе орта мерзімді мақсаттарға жинақтау үшін.	«Сенімді әмиян» – үйде сақтанғанмен салыстырғанда, ақша жақсы сақталады (ұстап қоюдан сақтайды), қауіпсіздірек. Төлемдер бойынша есеп айырысуды жеңілдетеді (қызметтер, коммуналдық төлемдер, карточка болғанда – ғаламтор арқылы сатып алулар).

Сәтті жинақтаудың қағидалары

- ◆ Баяу қадамдармен болса да – жинақтаудың нақты мақсатын алдыңызға қойыңыз және оларды ұстаныңыз.
- ◆ Шығындарыңызды қадағалаңыз – олардың есебін жүргізіп отырыңыз!
- ◆ Орынсыз шығындарға жол бермеңіз!
- ◆ Қажет емес заттарды сатып ала берсеңіз, кейін Сізге қажетті нәрселеріңізді сатуға тура келеді!
- ◆ Алдымен шығындалып, содан қалғанына қаражатты жинақтамаңыз. Алдымен қаражатты жинақтап, содан кейін қалғанын шығысқа жұмсаңыз!
- ◆ Өзіңізге және отбасыңыздың мүшелеріне қосымша табыс көзін іздестіріңіз!
- ◆ Тауарлар мен азық-түліктің бағасының маусымдылығын пайдаланыңыз: әрбір маусымның соңында аяқ киім мен киім басындағы бағаларға қарағанда арзан; көкөністер мен жеміс-жидектерді мерзімімен сатып алыңыз.
- ◆ Үнемдеу мүмкіндіктерін пайдаланыңыз – газ, электр қуаты, су!
- ◆ Ұзақ сақталатын кейбір азық-түлікті (ұн, қант, өсімдік майы) көтерме бағалармен көп мөлшерде сатып алуға тырысыңыз.

Үнемі үнемдеуге тырысыңыз!

Тәжірибе машықтанған сайын арта береді.

Белгілеп алу үшін

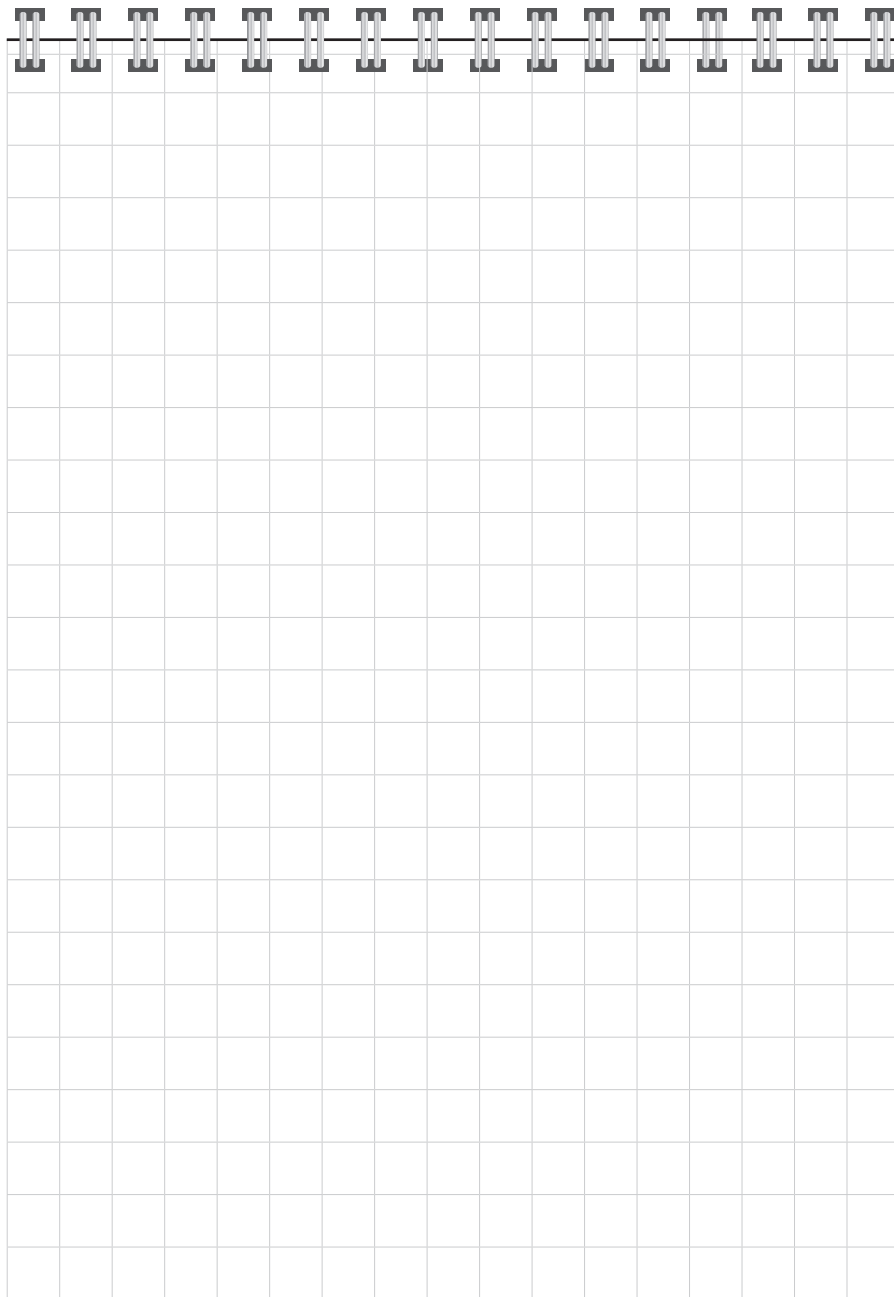
Белгілеп алу үшін

A spiral-bound notebook page with a grid pattern. The page is ruled with a horizontal line at the top and a vertical line on the left, creating a grid of 18 columns and 20 rows. The spiral binding is visible along the top edge.

Белгілеп алу үшін

A grid for marking items, consisting of 15 columns and 20 rows. The top row is a header row, and the remaining 19 rows are for marking. The grid is bounded by a spiral binding at the top and a decorative bar at the bottom. The decorative bar is composed of 15 colored segments: green, red, yellow, blue, purple, orange, pink, light blue, dark blue, light green, light purple, light orange, light pink, light blue, and light green.

Белгілеп алу үшін

A spiral-bound notebook page with a grid for writing. The page is oriented vertically and features a spiral binding on the left side. The grid consists of 20 columns and 20 rows, with a horizontal line at the top. The page is titled "Белгілеп алу үшін" in a blue, cursive font. The page is otherwise blank.

КМФ – ЖОБА КЕҢЕСШІСІ ТУРАЛЫ

КМФ Орталық Азиядағы, Кавказ, ТМД елдері мен Шығыс Еуропадағы микроқаржыландыру саласының көшбасшыларының бірі болып табылады. Компания өз қызметін 1997 жылдан бастады.

КМФ-тің негізгі бағыты – өз клиенттеріне топтық және жеке кредиттерді келесі қызмет түрлері үшін беру: бизнес, сауда, диқаншылық, мал шаруашылығы, өндіріс, қызмет көрсету, сондай-ақ, тұтынушылық кредиттендіру.

Бүгінгі күні «КМФ» МҚҰ 130 000-нан аса клиенттері бар және өзінің қызмет ету тарихында 200 мыңнан астам кредит беріп үлгерген Қазақстандағы ең ірі микроқаржыландыру ұйымы болып табылады (2015 жылғы 1 наурыздағы мәлімет).

Республикамыздың ірі қалалары мен ауылдарында орналасқан КМФ-тің 18 филиалы мен 75-тен астам бөлімшелерден тұратын кең аймақтық желісі бар. Жалпы алғанда, аталмыш бөлімшелер арқылы 3500-ге жуық шалғайдағы елді мекен тұрғындары микроқаржыландыру қызметіне қол жеткізіп отыр.

Компания өз клиенттерімен сенім, сыйластық пен түсіністікке негізделген, ұзақ мерзімді серіктестікке құрылған бағытты ұстанады. КМФ 18 жылғы қаржылық қолдауының арқасында 200 мыңға жуық қазақстандық өз кәсібін ашуға, оны кеңейтуге, тұрмысын жақсартып, балаларына сапалы білім беруге мүмкіндік алды.

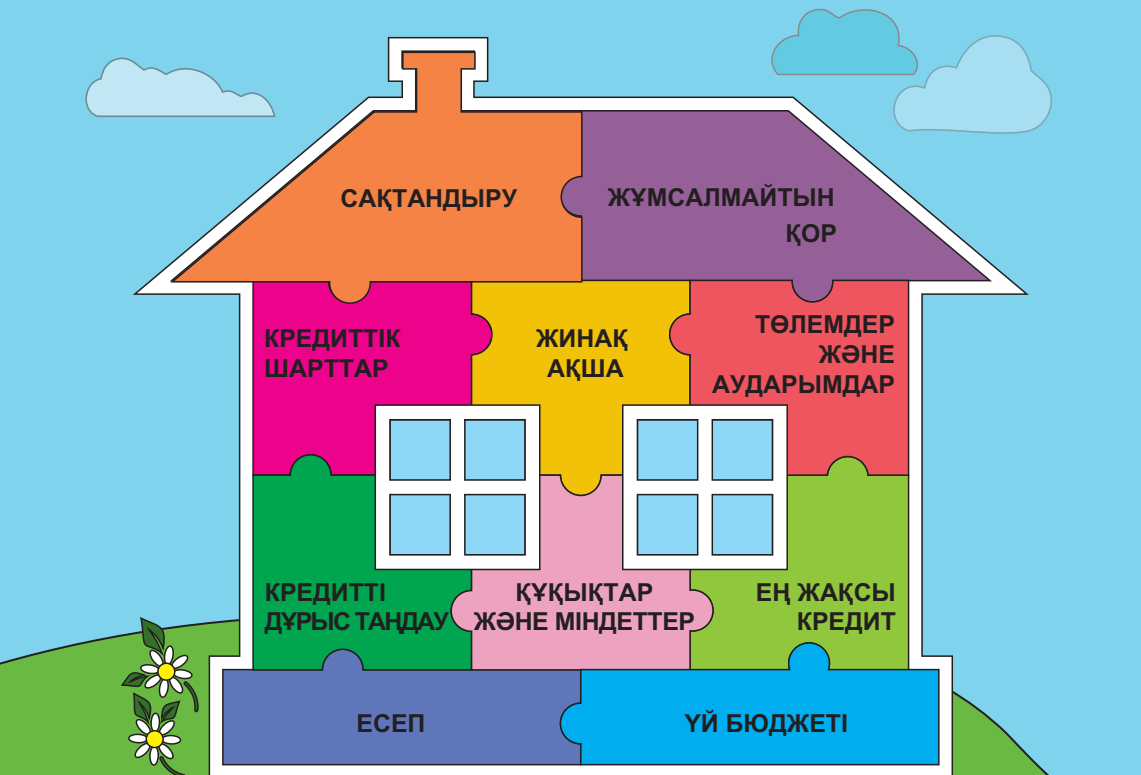
КМФ-тің әлеуметтік жауапкершілікке негізделіп құрылғандығы және сол бағытты ұстанатындағы аса маңызды болып табылады. Компания өз тұтынушыларына кредиттендірудің қосымша шарттары мен қызмет көрсету жағдайын жақсарту мақсатында тұрақты түрде жұмыс жүргізеді, оның ішінде қаржылық емес қызметтер де бар. 2013 жылдың желтоқсан айынан бастап, «КМФ-Демеу» корпоративті қорымен бірлескен, халықты Қаржылық сауаттылыққа тегін оқыту – қаржылық емес өнімі іске қосылды. КМФ-тің әлеуметтік міндеті – сапалы қызмет көрсете отырып, тұтынушыға қаржылық сауаттылықтан мейлінше хабардар болуына үйрету.

Сенім білдіргендеріңізге рахмет!

ЖОБА БАСТАМАШЫСЫ:

«КМФ-Демеу» Корпоративтік қоры,
8 (727) 250 68 77, 250 68 78, факс: 250 68 76

Жоба кеңесшілері - «КМФ» МҚҰ құрылымдық бөлімшелері:

АҚТӨБЕ

Ағайынды Жұбановтар көш., 285 «Д», 8 (7132) 55 43 42, 55 40 21

АЛМАТЫ

Розыбакиев көш., 45 Г, 8 (727) 374 20 53
Қалдаяқов көш., 30, 8 (727) 266 83 51, 266 83 52

АСТАНА

Абай көш., 75, 8 (7172) 55 93 27, 55 93 28, 55 93 29

ҚАРАҒАНДЫ

Н. Әбдіров көш., 25, 8 (7212) 42 51 33, 41 27 56

ҚОСТАНАЙ

Баймағамбетов көш., 201, 8 (7142) 59 32 47, 59 32 48

КӨКШЕТАУ

Әуелбеков көш., 62, 8 (7162) 26 92 82, 26 46 05

ҚЫЗЫЛОРДА

Желтоқсан көш., 9 Д, «Ер Ару» т/к, 8 (7242) 26 38 47

ПАВЛОДАР

Ак. Бектұров көш., 66, 8 (7182) 59 36 96, 59 36 97

ПЕТРОПАВЛ

Букетов көш., 16, 8 (7152) 46 38 45, 46 38 53

СЕМЕЙ

Б. Момышұлы көш., 31/33, 8 (7222) 56 11 05

ТАЛДЫҚОРҒАН

Абай көш., 245, 8 (7282) 27 03 51, 27 15 47

ТАРАЗ

Байзақ батыр көш., 187, 8 (7262) 46 80 71, 46 80 72

ТҮРКИСТАН

С. Ерубаяв көш., 249 А, 8 (72533) 4 33 41, 4 33 32

ОРАЛ

Сарайшық көш., 89/1, 8 (7112) 26 75 23, 26 75 54

ӨСКЕМЕН

30-Гвардиялық дивизия, 24/1, 8 (7232) 61 51 26, 61 51 27

ШЫМКЕНТ

Теле би көш., 27 А, 8 (7252) 53 52 99, 53 55 05, 54 51 77

Ж. Тыныбаев көш., 28 А-Б, 8 (7252) 39 30 71, 39 30 70

Кітапшаның электронды нұсқасын www.kmf.kz сайттағы
«Қаржылық сауаттылық» бөлімінен алуға болады.